

duplici genere mutationis mentionem facit D. Thom. in articulo, scilicet, de mutatione locali, et de mutatione, qua desinit esse corpus Christi praesens in hoc sacramento; et de utraque dicit duo. Primum est, non posse corpus Christi per se mutari hujusmodi mutationibus; de locali probat, quia Christi corpus, ut est in sacramento, non est per se in loco; ergo nec per se potest mutare locum. Quae ratio probat quidem de motu physico proprie sumpto, non tamen de mutatione proportionata praesentiae, quam hic habet, qua est etiam mutatio localis ad eum modum, quo motus localis in Angelo reperitur; cur ergo non poterit corpus Christi secundum hanc mutationem per se moveri, sicut Angelus per se movetur localiter? Respondetur, hanc mutationem non esse simpliciter impossibilem, ut argumentum probat, D. Thom. autem loqui juxta presentem institutionem; ita enim corpus Christi nunc habet hanc praesentiam in se, ut illam habeat quasi alligatum speciebus, a quibus haec praesentia suo modo pendet et ab iis continetur, et cum eis unum quodammodo componit, et ideo quoad hunc modum, non est de illo corpore judicandum, sicut de re spirituali per se separata a corpore, sed ut de re conjuncta quantitat, sicut erat substantia panis, qua conversa fuit in corpus Christi; et ideo recte dicitur corpus Christi, ut est in sacramento, non posse per se localiter mutari. Atque hinc probat D. Thom. eamdem conclusionem de altera mutatione, quia Christus non potest desinere esse sub speciebus per motum localem, qui per se fiat in ipso, ut dictum est; nec per desitionem simpliciter, qua in ipso immediate contingat, quia corpus Christi est de se indeficiens et incorruptibile; ergo nullo modo potest per se desinere esse sub speciebus, ita ut haec desitio ab ipso corpore Christi incipiat (ut sic dicam) et non ab speciebus; quod est certissimum de lege ordinaria, et juxta presentem institutionem; nam de potentie absoluta recte posset fieri, ut facile ex dictis patet, et constabit amplius ex seq. disput.

2. Secundo ait D. Thom. posse corpus Christi per accidens mutari utroque genere mutationis, quia mutatis localiter speciebus mutatur etiam corpus Christi, et corruptis etiam speciebus, desinit ibi esse corpus Christi. Est autem advertendum, dupliciter posse explicari hanc mutationem per accidens. Primo ut tota mutatio inhæreat in solis

speciebus, corpus autem Christi solum extrinsece ab ea denominetur. Secundo, ut mutatio primo quidem fiat in speciebus, inde autem resultet in corpus Christi, et ideo dicitur per accidens illi convenire, quamvis in ipso revera fiat, et suo modo ei inhæreat. Cajetanus ergo priori modo explicat D. Thom., quia existimat, res, quae non sunt quantitative in loco, solum illo modo mutari. Sed ut omittam, hanc sententiam esse in se falsam et impossibilem, sine ullo fundamento eam tribuit D. Thom. Primo, quia D. Thom. absolute dicit, Christi corpus per accidens mutari, quod non posset dici propter solam extrinsecam denominationem, quia mutari, non est aliter denominari, sed aliter se habere, seu esse, quam prius; et ideo Deus, quamvis designat esse in creatura illa corrupta, non mutatur, nec per se, nec per accidens, quia totum illud est sola extrinseca denominatione in Deo. Secundo, quia alias posset corpus Christi per accidens mutari, non solum mutatione locali, sed alteratione, et alia simili, quia calefactis speciebus sacramentalibus, per denominationem extrinsecam posset etiam dici corpus Christi calefieri; esset enim eadem ratio, quod tamen est falsum, ut constat ex supra tractatis disp. 47; et ideo non immerito D. Thom. aliarum mutationum hic mentionem non fecit, quia nec per se, nec per accidens possunt vere convenire corpori Christi, ut ibidem tactum est, et disputatione sequenti dicetur; cum ergo has mutationes affirmat illi convenire, non loquitur secundum solam denominationem extrinsecam, sed alio modo dicto. Tertio, quia alias idem corpus Christi, secundum idem esse, quod habet in cœlo, posset dici per accidens mutari, quia non repugnat, idem, secundum idem esse intrinsecum, manere immutatum, et extrinsecus aliter denominari; consequens autem est contra mentem D. Thom.; non enim sine causa in principio corporis articuli præmisit illam distinctionem, quod, quando in eodem subiecto est duplex esse, non repugnat secundum unum mutari, et non secundum aliud, et loquitur de esse proprio et inhærente, ut sunt esse album et nigrum, in quibus ponit exemplum, et non de extrinseca denominatione tantum. Sub quo principio sumit, corpus Christi habere aliud esse in cœlo, et aliud in sacramento, quod non de esse substantiali, sed de locali, seu de praesentiali (ut sic dicam) intelligendum est, ut per se constat. Atque ita concludit, quamvis non mutetur

3. In solutione ad secundum et tertium tangit D. Thom. quæstionem, quamdui præsentia corporis Christi sub speciebus duret, quæ in superioribus tractata est disput. 48, sect. 8.

ARTICULUS VII.

Utrum corpus Christi, prout est in hoc sacramento, possit videri ab aliquo oculo, saltem glorificato (infra, art. 8, corp., et 4, dist. 10, art. 1, quæst. 2, ad 3, et art. 4, quæst. 1, per tot., et quæst. 4, art. 2, et in expos. litt., ad 1, 2 et 4).

1. Ad septimum sic proceditur. Videtur, quod corpus Christi, prout est in hoc sacramento, possit videri ab aliquo oculo saltem glorificato. Oculus enim noster impeditur a visione corporis in hoc sacramento existentis, propter species sacramentales ipsum circumvelantes. Sed oculus glorificatus non potest ab aliquo impediri, quin corpora quilibet videat, prout sunt. Ergo oculus glorificatus potest videre corpus Christi, prout est in hoc sacramento.

2. Præterea, corpora gloria Sanctorum erunt configurata corpori claritatis Christi, ut dicitur Philip. 3. Sed oculus Christi videt se ipsum, prout est in hoc sacramento. Ergo pari ratione quilibet alius oculus glorificatus potest ipsum videre.

3. Præterea, Sancti in resurrectione erunt æquales Angelis, ut dicitur Luc. 20. Sed Angeli vident corpus Christi, prout est in sacramento, quia etiam dæmones inveniuntur huic sacramento reverentiam exhibere et ipsum timere. Ergo pari ratione oculus glorificatus potest Christum videre, prout est in hoc sacramento.

Sed contra, nihil idem existens potest simul ab eodem videri in diversis speciebus. Sed oculus glorificatus semper videt Christum, prout est in sua specie, secundum illud Isai. 33: Regem in decore suo videbunt. Ergo videtur, quod non videant Christum, prout est sub speciebus hujus sacramenti.

Respondeo dicendum, quod duplex est oculus, scilicet, corporalis proprie dictus, et intellectualis, qui per similitudinem dicitur; a nullo autem oculo corporali corpus Christi potest videri, prout est in sacramento. Primo quidem, quia corpus visible per sua accidentia immutat medium. Accidentia autem corporis Christi sunt in hoc sacramento mediante substantia, ita, scilicet, quod accidentia corporis Christi non habent immediatam habitudinem, neque ad hoc sacramentum, neque ad corpora, quæ ipsum circumstant. Et ideo non possunt

immutare medium, ut sic ab aliquo corporali oculo videri possint. Secundo, quia sicut supra dictum est (art. 4 hujus quæst., ad 3), corpus Christi est in hoc sacramento per modum substantiæ. Substantia autem, in quantum hujusmodi, non est visibilis oculo corporali, neque subjetat alicui sensui, sed nec etiam imaginationi, sed soli intellectui, cuius objectum est quod quid est, ut dicitur lib. 3 de Anima (tex. 26, tom. 2). Et ideo proprie loquendo corpus Christi secundum modum essentiæ, quem habet in hoc sacramento, neque sensu, neque imaginatione perceptibile est, sed solo intellectu, qui dicitur oculus spiritualis. Percipitur autem diversimode a diversis intellectibus. Quia enim modus essendi, quo Christus est in hoc sacramento, est penitus supernaturalis, a supernaturali intellectu, scilicet divino, secundum se visibilis est, et per consequens ab intellectu beato, vel Angeli, vel hominis, qui secundum participatam claritatem divini intellectus videt ea, quæ supernaturalia sunt, per visionem divinæ essentiæ; ab intellectu autem hominis viatoris non potest conspici nisi per fidem, sicut et cætera supernaturalia. Sed nec etiam intellectus angelicus secundum sua naturalia sufficit ad hoc intuendum. Unde dæmones non possunt videre per intellectum Christum in hoc sacramento nisi per fidem, cui non voluntarie assentient, sed ad eam evidenter signorum convincuntur, prout dicitur Jac. 2: Quod dæmones credunt, et contremiscunt.

Ad 1 ergo dicendum, quod oculus noster corporeus per species sacramentales impeditur a visione corporis Christi sub eis existentis, non solum per modum tegumenti, sicut impedimur videre id, quod est velatum quocumque corporali velamine, sed quia corpus Christi non habet habitudinem ad medium, quod circumstat hoc sacramentum, medianibus propriis accidentibus, sed medianibus speciebus sacramentalibus. Secunda ratio est, quia Christus est in sacramento per modum substantiæ; substantia autem non est visibilis oculo corporeo, scilicet per se, ita ut aut per propriam speciem illum immutet, aut sit proprius ac per se terminus, in quem visio tendat; ergo nec modus, quo Christus est in hoc sacramento, videri potest oculo corporeo; ergo nec ipsum corpus Christi, prout est in hoc sacramento, videri potest. Tertia ratio videtur insinuari in solut. ad 4, quod corpus Christi hic videri non potest, quia tegitur speciebus panis, sicut imago, quamdiu latet sub aliquo velo, videri non potest. Omnes tamen hæ rationes patiuntur difficultatem, et (contrario ordine incipiendo) tertia quidem ratio non approbat a D. Thoma, sed potius rejicitur; ita enim accipienda sunt illa verba solutionis ad primum: Non solum per modum tegumenti, sed quia, etc., id est, non quod sola illa ratio tegumenti sufficiat ad impediendam visionem, sed quia ipsum corpus, prout est hic, visibile non est; quod enim sola quantitas panis non sufficiat tegere cor-

COMMENTARIUS.

1. Christum non posse videri oculo corporeo, prout est in Eucharistia, probat D. Thom.— Quamvis in titulo articuli secundum verborum proprietatem solum videatur proponi quæsto de visu corporeo, tamen D. Thom. in corpore art. extendit sermonem ad visum intellectualem. Unde dupli assertione respondet. Prima est, non posse corpus Christi, prout est in hoc sacramento, videri aliquo oculo corporeo. Quam duabus rationibus probat. Prima est, quia corpus Christi, prout est in hoc sacramento, non potest multiplicare species per medium; ergo non potest imprimere speciem in oculo; ergo non potest videri; consequentiae notæ sunt. Antecedens probatur, quia corpus non multiplicat species, nisi per accidentia sua; sed corpus Christi, prout est in sacramento, non potest per accidentia immutare medium: ergo. Probatur minor, quia accidentia corporis Christi non habent immediatam habitudinem ad hoc sacramentum, neque ad corpora, quæ ipsum circumstant, quia non sunt in sacramento, nisi mediante substantia. Et in solutione ad 1 magis hoc explicat, dicens, ipsum corpus Christi non habere habitudinem ad medium, quod circumstat hoc sacramentum, medianibus propriis accidentibus, sed medianibus speciebus sacramentalibus. Secunda ratio est, quia Christus est in sacramento per modum substantiæ; substantia autem non est visibilis oculo corporeo, scilicet per se, ita ut aut per propriam speciem illum immutet, aut sit proprius ac per se terminus, in quem visio tendat; ergo nec modus, quo Christus est in hoc sacramento, videri potest oculo corporeo; ergo nec ipsum corpus Christi, prout est in hoc sacramento, videri potest. Tertia ratio videtur insinuari in solut. ad 4, quod corpus Christi hic videri non potest, quia tegitur speciebus panis, sicut imago, quamdiu latet sub aliquo velo, videri non potest. Omnes tamen hæ rationes patiuntur difficultatem, et (contrario ordine incipiendo) tertia quidem ratio non approbat a D. Thoma, sed potius rejicitur; ita enim accipienda sunt illa verba solutionis ad primum: Non solum per modum tegumenti, sed quia, etc., id est, non quod sola illa ratio tegumenti sufficiat ad impediendam visionem, sed quia ipsum corpus, prout est hic, visibile non est; quod enim sola quantitas panis non sufficiat tegere cor-

pus Christi, constat, quia corpus Christi non est tantum in profundo panis (ut sic dicam); sed in ipsa etiam superficie; quomodo ergo potest tegi ab illa, cum illa non interponatur inter oculum et corpus Christi? sicut, si imago esset penetrative in eodem loco, in quo est velum, non posset ab illo occultari, sed ad summum posset perturbari visio, et quodammodo oculus confundi, quia utrumque corpus simul, species sui simul multiplicaret.

2. In secunda vero ratione est nonnulla difficultas, primo quidem, quia D. Thom. videtur transgredi a metaphorica locutione ad propriam; nam, quod Christi corpus dicatur hic esse per modum substantiæ, solum videtur esse quedam metaphorica locutio, et accommodata proportio; nam revera modus, quem hic habet corpus Christi, non est substantia, sed accidens, neque est proprius alicujus substantiæ; quomodo ergo ex eo quod substantia non est visibilis, infert D. Thom. neque hunc modum esse visibilem? Secundo, quamvis demus probasse D. Thom. illum modum non esse visibilem, non recte infert, corpus ipsum non esse visible; posset enim videri, non viso modo, cum ex natura rei distinguantur; sicut in solut. ad 2, dicit idem D. Thom., oculum Christi in sacramento videre se ipsum, quamvis non videat modum, quo est in hoc sacramento. Ad primum respondet D. Thom. non intellexisse modum hunc corporis Christi in sacramento esse substantiam, sed esse talem, qui per se convenire potest substantiæ secundum se, et ut præscindit ab accidentibus corporalibus, et ideo dicit esse per modum substantiæ; et hinc recte infert, quod si substantia ipsa, ut abstracta ab accidentibus corporalibus, non est visibilis, neque etiam per accidentia corporalia est in se ipsa visibilis, ergo etiam hic modus non erit in se et proprie visibilis; est argumentum quasi proportionale, et satis efficax, quod ad hoc principium revocabund est, quod talis modus est supra naturam omnis accidentis visibilis, et alterius rationis ac ordinis. Ad secundum responderi potest D. Thom. semper posuisse conclusionem cum illa reduplicativa: Corpus Christi, prout est hic, videri non potest; de corpore autem ipso absolute nihil dicit in littera articuli; tamen in solut. ad 2 plane explicat conclusionem, etiam de ipso corpore absolute et simpliciter, et ideo dicendum est, respectu visionis corporalis non posse separari corpus a modo; et ideo, si modus est

invisibilis, etiam ipsum corpus in sacramento est invisibile, cuius rationem postea in disputatione tractabimus. Ubi etiam examinabimus, quomodo intelligendum sit id, quod ex solut. ad 2 afferebatur, oculum scilicet Christi in sacramento videre se ipsum; proprie enim ac per se loquendo fortasse verum non est, sed ad summum per concomitantiam; sensus autem D. Thom. quoad hoc melius cum re ipsa explicabitur. Major difficultas esse videtur in prima ratione. Quid enim refert, quod accidentia corporis Christi sint hic mediante substantia, ut non possint medium immutare? nam illa mediatio solum esse potest in causalitate, seu in fieri, quatenus accidentia hic fiunt per concomitantiam cum substantia corporis Christi; tamen ita fiunt, ut ipsa revera hic sint tam proprie sicut ipsa substantia. Unde in facto esse dici possunt immediate hic esse per propriam præsentiam; ergo illa mediatio nihil obstare potest, quominus talia accidentia possint medium immutare; sicut etiam anima, ut anima, est mediante corpore, et omnia accidentia existunt mediante substantia, vel quantitate, quod non impedit actiones eorum. Deinde obscurum est, quid sit, accidentia corporis Christi, aut corpus Christi mediis suis accidentibus non habere habitudinem immediatam ad medium, quod species sacramentales circumstat; quae est enim hæc habitudo? aut enim est habitudo agentis ad passum, et sic petitur principium; aut est habitudo propinquitatis et indistantiæ, et sic falsum est quod assumitur, nam accidentia corporis Christi revera habent immediatam habitudinem præsentia ad circumstantia corpora. Respondeatur propriam causam et radicem, ob quam hæc accidentia non sint activa propriarum specierum visibilium, esse, quia non sunt hic modo naturali, et quantitativo, ut infra dicemus; et hoc ipsum circumscripsit D. Thom. illis verbis declarando causam, ob quam illa accidentia habent talem existendi modum, scilicet, quia sunt mediante substantia corporis, quod, ex vi conversionis, per quam hic ponitur, est hic per modum substantiæ; itaque sola mediatio causalitatis non sufficeret ad impediendam actionem, ut probat argumentum, sed illa mediatio, qua trahuntur accidentia ad supernaturalem modum existendi ipsius substantiæ. Et hoc ipsum significare voluit D. Thom. addens: Ita quod accidentia corporis Christi non habent immediatam habitudinem ad corpus circumstans;

quæ verba non intelliguntur de habitudine agentis et passi, nec de communi habitudine præsentiae, ut ratio etiam facta probat, sed de habitudine coextensionis, seu commensurationis, aut continentiae, seu contactus quantitativi, quæ est conditio necessaria ad physis actionem.

3. *Asserit tamen esse visibile ab intellectu.*
— Secunda assertio D. Thomæ est, corpus Christi, ut est in hoc sacramento, esse visibile ab intellectu divino, et ab intellectu creato supernaturaliter elevato per visionem beatam, non tamen ab intellectu creato virtute naturali. Prima pars relinquitur a D. Thom. ut per se nota. Secunda etiam clara est. Solum est advertendum, licet D. Thom. addat illam particulam, *per visionem divinæ essentiae*, non tamen esse restringendam conclusionem ad solam illam formaliter, ac si præsentia corporis Christi in hoc sacramento solum possit videri in Verbo per ipsam formalem visionem Verbi; est enim hoc falsum, et sine fundamento; nam etiam potest videri in proprio genere per species et lumen infusa, sicut alia supernaturalia entia; non enim hic modus præsentiae magis supernaturalis est, aut infinitus. Item, quia virtus divini intellectus ad videndam hanc præsentiam sufficienter participari potest per claritatem, et speciem supernaturalem, proportionatam et accommodatam tali rei; D. Thom. ergo, vel gratia illustrioris exempli, visionis beatæ meminit, vel cum dicit, *per visionem*, intelligit, vel formaliter, vel causaliter; omnis enim scientia per se infusa, supernaturalium rerum censemur, saltem secundum legem ordinariam, esse propria beatorum, et causari aliquo modo ex visione Dei. Tertia pars conclusionis, ut probata relinquitur a D. Thom., ex eo quod modus existendi Christi in sacramento est penitus supernaturalis; quod autem hujusmodi est, cognosci non potest ab intellectu creato virtute naturali; de qua refusus statim est disputandum.

DISPUTATIO LIII.

DE HIS, QUÆ CHRISTUS AGERE POTEST, AUT PATI, PROUT HIC EST IN SACRAMENTO.

Disputatio decima quinta de Eucharistia.
— Postquam tractavimus, an sit, quid sit præsentia sacramentalis Christi, et quibus rebus et quomodo conveniat, sequebatur dicendum de proprietatibus, quæ illam con-

sequuntur; hæ autem nullæ sunt preter relationes quasdam propinquitatis vel distantiae, aut similes, de quibus in superioribus actum est, nihilque addendum occurrit; solum igitur superest dicendum de actionibus et passionibus, quæ possunt Christo Domino convenire ratione hujus præsentiae, seu mediante illa; complectimur autem non solum transeuntes actiones, sed etiam immanentes, nec solum propriam mutationem seu receptionem, sed etiam denominations illis similes ex extrinseca actione immanente provenientes, ut esse visum, cognitum, etc., ut hoc modo disputemus omnia, quæ D. Thomas in his duobus ultimis articulis attigit.

SECTIO I.

Utrum corpus Christi, prout est in hoc sacramento, possit localiter moveri.

4. Ut a quæstione de modo loquendi abstineamus, supponendum imprimis est, hic non esse sermonem de motu proprio physico, qui requirit extensionem secundum partes subjecti in ordine ad spatium, et terminatur ad Ubi quantitativum, seu circumscriptivum; constat enim, corpus Christi non esse hic mobile hoc genere motus, cum hic non habeat illum extensionis seu locationis modum; agimus ergo de motu proportionato sacramentali præsentiae, quem possumus etiam sacramentalem, et quasi immateriale appellare. De quo omnes conveniunt, posse corpus Christi aliquo modo hic mutari; quomodo autem vel a quo, id a nobis explicandum est. Nam de modo Gajet. hic ait, solum dici mutari per denominationem extrinsecam propter mutationem que fit in speciebus; de motore autem Scot., dist. 40, et Gabr., lect. 47 in can., existimant, a nemine moveri, nisi a Deo, vel a seipso, neque per se, neque mediis speciebus, quia tractis seu motis speciebus, non necessario trahitur, vel movetur Christi corpus virtute naturali. Quo fit, ut juxta hanc opinionem non possit Christi corpus per accidens moveri etiam ab ipso Deo, quia nulla est inter species et Christum colligatio sufficiens ad hoc genus motus; poterit ergo tantum per se moveri ab habente superiori virtutem.

2. Aliorum vero sententia, et communior est, corpus Christi, ut est hic, a nemine posse per se moveri, nisi fortasse a Deo miraculose, per accidens autem posse moveri a quocumque agente, qui virtutem habeat ad movendas

localiter sacramentales species. Hæc videtur esse sententia D. Thomæ hic, quem sequuntur Paludan. et Capreolus, dist. 40, quæst. 3; Richardus, art. 4, quæst. 4; Gabriel, quæst. unica, art. 3, dub. 4; Marsilius, quæst. 7.

3. *Prima conclusio.* — Dico primo: corpus Christi existens in hoc sacramento mutari potest secundum localem præsentiam mutatione propria, et in ipsomet corpore Christi recepta. Hæc conclusio, quoad mentem D. Thom., probata est in commentario art. 6; quoad rem vero ipsam probata est supra, disputat. 47, sect. 4, quod hic repetere non est necesse.

4. *Secunda conclusio.* — Dico secundo: corpus Christi, prout est in hoc sacramento, potest per se moveri localiter a Deo. Loquor de potentia absoluta, nam juxta legem statutam suppono, corpus Christi nunquam separari ab speciebus, nec moveri, nisi motis illis; si autem Deus vellet in hac lege dispensare, posset transferre corpus Christi in aliud locum, relinquendo ibi species, vel constituendo Christi corpus sub aliis accidentibus, vel sub nullis, quia in his omnibus nulla est contradicatio neque repugnantia. Posset etiam simul quidem movere totum sacramentum, ut ex Christi corpore et speciebus sacramentalibus constat, imprimendo tamen primo ac per se motum in corpus Christi, et efficiendo, ut ipsum corpus concomitante et per accidens secum traheret species; nam in hoc etiam nulla est difficultas, supposita unione, quam supra diximus esse inter corpus Christi et species; neque in hac conclusione invenio difficultatem ullam, nec Theologum aperte contradicentem.

5. *Tertia conclusio.* — Dico tertio: corpus Christi, ut est in hoc sacramento, non potest naturaliter moveri localiter ab intrinseco a propria anima, et interna virtute motiva naturali, neque per se, neque per accidens. Loquor de naturali virtute, quia si anima Christi consideretur ut instrumentum Verbi, et operetur per virtutem miraculorum effectricem, potest suum corpus in hoc sacramento existens primario movere, vel deserendo species, vel secum illas deferendo, quia sicut non repugnat, hoc fieri a Deo, ut principali operante, ita neque a creature, ut instrumento ejus, quia non est in hoc major repugnantia, quam in aliis supernaturalibus effectibus, in quo genere communicata est Christi humanitati omnipotentia quedam instrumentalis, ut in 1 tomo hujus 3 partis dictum est. Quocirca licet nunquam fuerit Christus usus hac po-

testate priori modo, id est, deserendo species, et non corrumpendo, nec transmutando illas, quia hoc neque ab hominibus videri poterat, neque sciri, nisi per revelationem, neque ad fidei confirmationem utile esse poterat, cum non posset sensibus percipi, nec fortasse expediens, quia magis necessarium est, statutam legem de reali præsentia Christi, durantibus speciebus, esse omnino infallibilem, et immutabilem, nihilominus tamen existimo alio posteriori modo, scilicet deferendo secum species, interdum fuisse Christum usum hac potestate. Legimus enim interdum hostiam consecratam nullo deferente, sua sponte fuisse motam, vel ad aliquem justum et Dei amicum, ut communicare posset, ut de S. Catharina Senensi, et de aliis refertur, et legi potest Sozomenus, lib. 6 Histor., cap. 29, vel ut infidelium injuriam evitaret, et pertinaciam confunderet. Quanquam enim dicere quis posset, in his casibus moveri species consecratas ab Angelis, tamen etiam potuit Christi corpus interno impetu ferri, secumque species deferre. Quod autem hoc fieri non possit naturali anima virtute, probatur, quia non potest anima movere corpus suum, nisi per membra organicæ, quibus non potest uti, ut in hoc sacramento sunt, quia naturalis motus horum membrorum requirit extensionem eorum in loco, ita ut in diversis locis partialibus existant, et unum impellat aliud; membra autem corporis Christi non existunt hoc modo in hoc sacramento.

6. Dices, hanc rationem solum procedere de motu progressivo, aut ei simili, in quo necesse est, unam partem prius moveri, quam aliam, et aliquam quiescere, ut aliæ moveantur, non autem in motu simplici aut impulsivo, ut ita dicam, qui uno impetu fit, ad quem non est necessaria extensio organorum in loco, sed sola vis imprimens impulsum seu motum.

7. Respondetur, non posse animam movere corpus suum hoc genere motus; duobus enim tantum modis potest a nobis hic motus intelligi, scilicet, aut per aliquem vehementem contactum physicum, aut per imperium efficax alicuius voluntatis habentis hujusmodi virtutem motivam sibi subordinatam. Primus autem modus non habet locum in toto corpore humano, respectu sui ipsius, quia non potest idem corpus, secundum se totum, se ipsum contingere, ut per se constat, quia contactus supponit distinctionem, vel saltem